

การพัฒนาท้องถิ่น : ปณิธานราชภัฏสกลนคร

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
มหิตลาธิเบศร รามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามมินทราธิราช
บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
พระราชทานนาม “ราชภัฏ” และตราประจำมหาวิทยาลัย
นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณและเกียรติยศสูงสุดแก่ชาว
มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศตราอาณาจักร โดยนาม
“ราชภัฏ” หมายความว่า เป็นคนของพระราชา” ชาว
มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในฐานะสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนา
ท้องถิ่น ได้เกิดพระมหากรุณาธิคุณนี้ไว้เหนือเกล้า
และจงรักภักดีด้วยการตั้งปณิธานที่จะประพฤติ และปฏิบัติ
หน้าที่เจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาท ในการพัฒนา
ประเทศและบำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่พี่น้อง ประชาชนชาวไทย

“ให้มหาวิทยาลัยราชภัฏทำงานให้เข้าเป้า
ในการยกระดับการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่นใน
ท้องที่ตน โดยต้องวิเคราะห์และรับทราบปัญหา
และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และ
เมื่อตกลงกันแล้วให้นำยุทธศาสตร์ใหม่มาประยุกต์
ใช้และปรับให้เหมาะสมกับสภาพและประเพณี
ท้องถิ่นด้วย”

พระบรมราโชบาย

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

หน้า 5

การพัฒนาระบบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

หน้า 7

การผลิตครู

การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

การพัฒนาการเรียนการสอน

นวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนวิถีธรรมแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทบาทมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครกับการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น

หน้า 13

โดย บุคลากรการเรียนการสอน การวิจัยและบริการวิชาการ

หมู่บ้านราชภัฏ สู่ ต่างอยโมเดล เพื่อ...สร้างคน สร้างการเรียนรู้ สร้างการเปลี่ยนแปลง

หน้า 15

คราม : ภูมิปัญญาไทย ความภูมิใจสู่สากล

หน้า 18

ราชภัฏกับการพัฒนาหนองหาร

หน้า 22

เกษตร คุณค่าเพิ่ม

หน้า 36

ปรัชญา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เป็นสถาบัน
อุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มุ่งความเป็นเลิศทาง
วิชาการบนพื้นฐานแห่งคุณธรรม ร่วมขึ้นนำการพัฒนา
ท้องถิ่นและสังคม

วิสัยทัศน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เป็นสถาบัน
อุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ที่มีคุณค่าทางวิชาการ พร้อม
เข้าสู่ระดับสากล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
Sakon **N**akhon **R**ajabhat **U**niversity

พันธกิจ

1. ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและคุณธรรม
2. วิจัย พัฒนาองค์ความรู้ และถ่ายทอดสู่การพัฒนาท้องถิ่น
3. ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ทรพยาการธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้
5. บริหารจัดการให้มีคุณภาพ

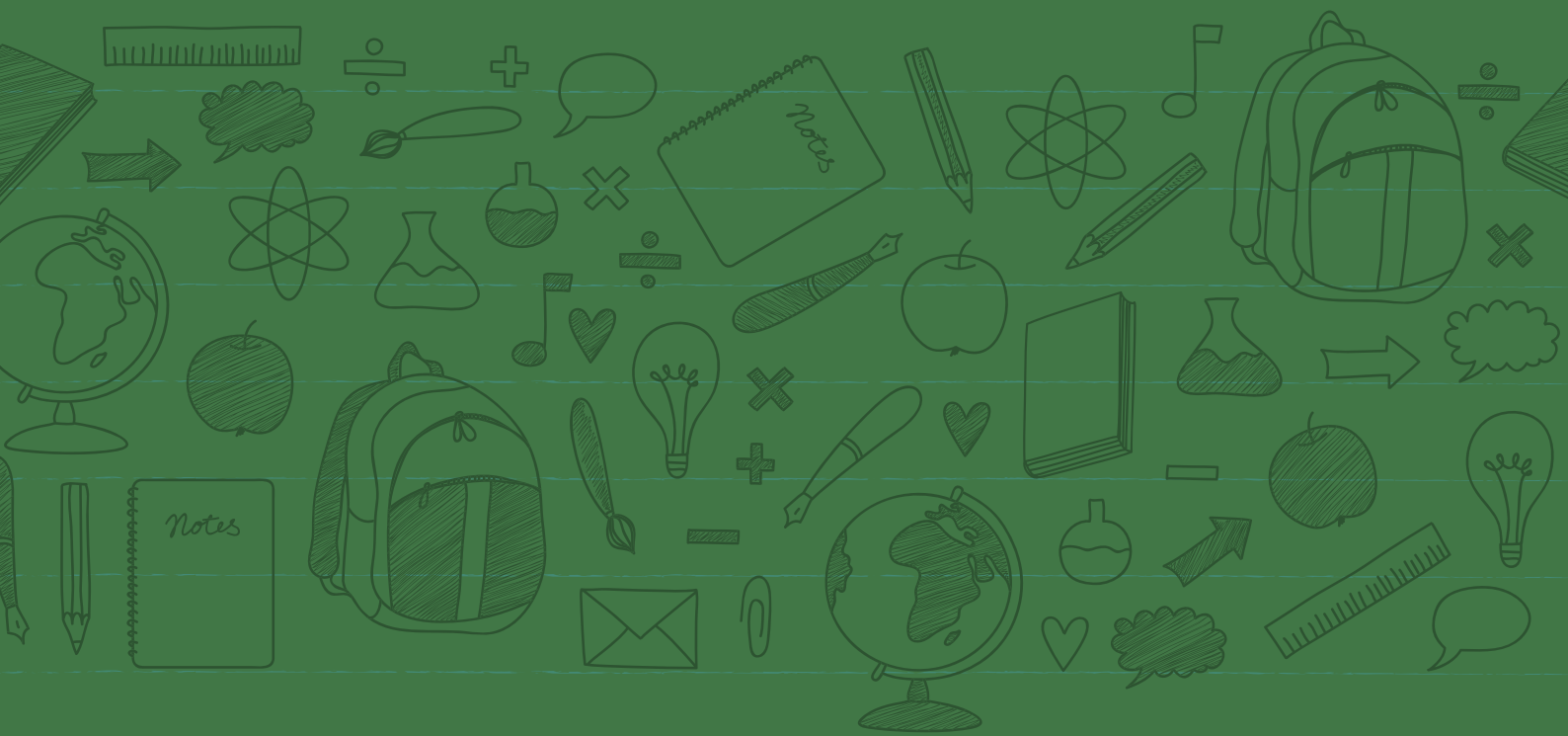
ประเด็นยุทธศาสตร์

ประกอบด้วย 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. การพัฒนาท้องถิ่น
2. การผลิตและพัฒนาครู
3. การยกระดับคุณภาพการศึกษา
4. การพัฒนาระบบบริหารจัดการ

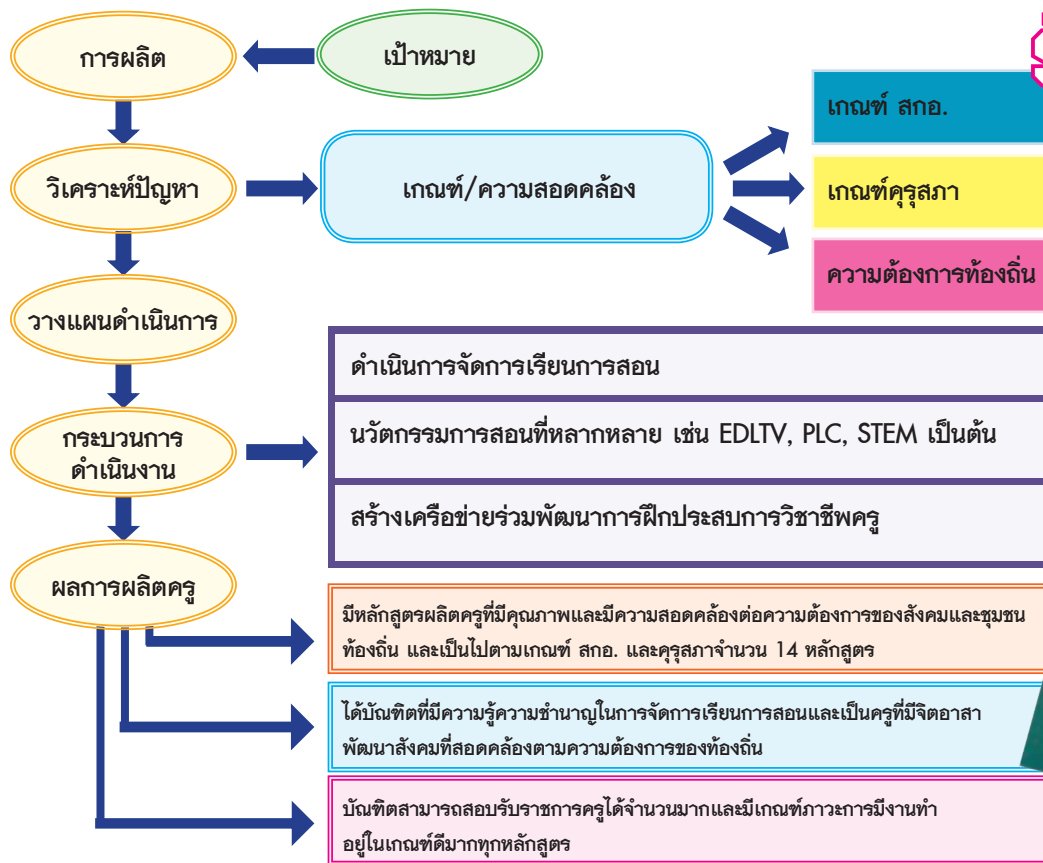

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
การยกระดับทางการศึกษา

ผลิตครูจิตอาสา รับใช้ท้องถิ่น

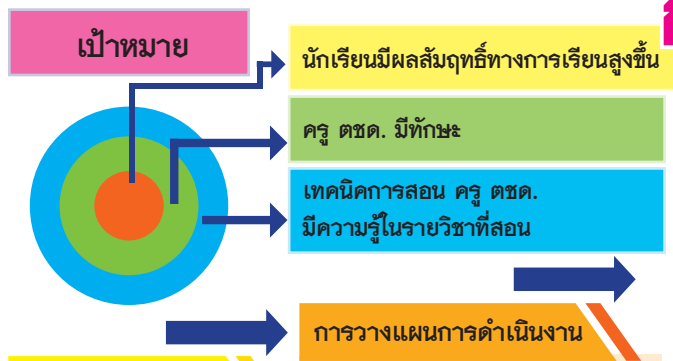

เป้าหมายของการพัฒนา

1. ครูมีความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอน การวิจัย และการใช้นวัตกรรม
2. ครูมีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวิจัย และการใช้นวัตกรรม
3. ครูมีเจตคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวิจัย และการใช้นวัตกรรม

การยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้

วิเคราะห์ปัญหา

1. นักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
2. ครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนต้องการความรู้ความเข้าใจในวิชาที่สอน
3. ครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนต้องการทักษะและเทคนิควิธีการในการจัดการเรียนการสอน

1. คณะครุศาสตร์ ร่วมกับกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 ประชุมเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน
2. หลักสูตรสาขาวิชาต่างๆ นำเสนอวิธีการในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน
3. จัดทำโครงการอบรมเพื่อพัฒนาครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
4. ดำเนินการติดตามผลการจัดโครงการ
5. สรุปผลการดำเนินงานโครงการ

โครงการอบรมพัฒนาครูโรงเรียนตำรวจ

ตระเวนชายแดน

1. โครงการการจัดการเรียนรู้แบบ STEM Education
2. โครงการการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในห้องเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
3. โครงการการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ 5 ชั่วโมง ต่อ 1 สัปดาห์
4. โครงการการจัดการเรียนรู้สาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. โครงการเทคนิคการสอนภาษาไทยเกี่ยวกับการอ่านออกเขียนได้ สำหรับเด็กระดับประถมศึกษา
6. โครงการการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของเด็กปฐมวัย

นวัตกรรม/เทคนิคการสอน

1. การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธี STEM Education
2. การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธี Active Learning
3. การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธี การบูรณาการวิธีวิทยาการสอน
4. การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการแจกถุงพลาสติก
5. การจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคการสอนอ่านการเขียน สำหรับเด็กปฐมวัย

การติดตามผล

1. แบบสอบถามความพึงพอใจโครงการ
2. การประเมินความรู้ตามสภาพจริงของนักเรียน
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (คะแนน O-Net)

ผลการดำเนินโครงการ

1. ผลการประเมินความพึงพอใจของครูผู้เข้าร่วมโครงการ พบว่า
 - ครูมีความรู้เพิ่มขึ้น ค่าเฉลี่ย 3.67
 - ครูมีความพึงพอใจค่าเฉลี่ย 3.78
 - ครูนำความรู้ไปใช้ค่าเฉลี่ย 3.69
2. การประเมินนักเรียนพบว่า นักเรียนมีความรู้และทักษะในกิจกรรมต่าง ๆ ร้อยละ 89.23
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ พบว่า สูงขึ้น

วิชา	ปีการศึกษา 2557 (ก่อนร่วมโครงการ)	ปีการศึกษา 2558 (หลังร่วมโครงการ 1 ปี)	ปีการศึกษา 2559 (หลังร่วมโครงการ 2 ปี)
ภาษาไทย	36.23	34.51	41.05
คณิตศาสตร์	26.00	27.81	28.10
วิทยาศาสตร์	31.90	43.90	34.03
ภาษาอังกฤษ	19.40	26.57	26.52
สังคมศึกษา	32.39	31.75	37.33
รวมทุกวิชา	29.18	32.90	33.40

โรงเรียนวิถีธรรมแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

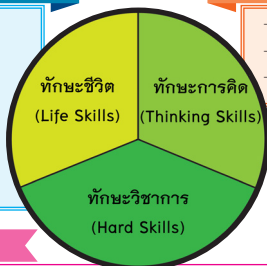
นวัตกรรมการศึกษา

ธรรมะ ธรรมชาติ ธรรมดา

มุ่งเน้นทักษะแห่งอนาคต

- การเรียนรู้/รักการเรียนรู้ (Love to Learn)
- ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability)
- ทักษะที่ดี (Good Attitude)
- เรียนรู้ที่จะรักตนเอง-ผู้อื่น (Learn to Love)
- มีความกระตือรือร้น/กระปรี้กระเปร่า (Agility)
- คุณธรรม/จริยธรรม/เมตตา-กรุณา (Compassion)

- การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking)
- การคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking)
- การคิดแก้ปัญหา (Problem Solving)

- ความรู้ทางวิชาการ (Active Learning/Open approach/Co-operative Learning/ Problem-based Learning/Project-based Learning/Community-based Learning)
- การสื่อสารโดยใช้ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ
- การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ (Computer/Smart Devices)
- การทำงานร่วมกับผู้อื่น (Collaboration)

การสร้างคุณค่า สู่ศูนย์เด็กเล็กในจังหวัดสกลนคร

ครูวิถีธรรม (ระดับปฐมวัย)

Workshop (บ่มพลังเพื่อครู)

รูปแบบกิจกรรม

(จากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ)

กลุ่มเป้าหมาย

ครูวิถีธรรมและครูศูนย์เด็กเล็ก
ดำเนินการโครงการจำนวน ๓ ครั้ง
ครูศูนย์เด็กเล็กจำนวน ๕๐ ศูนย์

ถ่ายทอดกิจกรรมและแบ่งปัน
กระบวนการเรียนรู้แบบปฐมวัย
ไปสู่ศูนย์เด็กเล็กในจังหวัดสกลนคร
“โครงการพัฒนาบุคลากร
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่
บริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนครและโรงเรียนวิถีธรรมฯ”

รูปแบบกิจกรรม

ดำเนินการโครงการ
จำนวน ๒ ครั้ง ๖ ศูนย์

กระบวนการพัฒนาครู

Lesson Study

จิตตปัญญา
ศึกษา

Professional
Learning
Community

บทบาทมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครกับ
การยกระดับคุณภาพชีวิต
ของประชาชนในท้องถิ่น โดย บุรณการ
การเรียนการสอน การวิจัยและบริการวิชาการ

หมู่บ้านราชภัฏสู่ต่างอยโมเดล

เพื่อ...สร้างคน สร้างการเรียนรู้
สร้างการเปลี่ยนแปลง

2549

- งานวิจัยเพื่อการบริหารวิชาการในพื้นที่ ภูพาน หนองหาร และหมู่บ้านราชภัฏ
- โหนดวิจัยเพื่อท้องถิ่น ขับเคลื่อนการวิจัยเชิงพื้นที่

2557 - 2558

- “การวิจัยเพื่อท้องถิ่น” โดย ผศ.ดร.บัญญัติ แก้วส่อง
- โครงการ มรสน. กับ บทบาทการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น สังคมเพื่อการพัฒนาศักยภาพ ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นและพัฒนา ชุมชนความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
- MOU (สกว.+มรสน.) 3 ปี
- วางแผนการทำงานร่วมกับเครือข่าย (TRF+IERD+SNRU)
- โครงการพัฒนาศักยภาพนักวิจัย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับ เครือข่ายการวิจัยเพื่อท้องถิ่น
- โครงการระบบและกลไกในการขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร และโครงการวิจัย 5 โครงการ โดยใช้พื้นที่อำเภอต่างอยเป็นฐานการวิจัย

2555 - 2556

- “การวิจัยชุมชน” เพื่อพัฒนาศักยภาพนักวิจัย โดย รศ.ดร.โยธิน แสงวงศ์
- โครงการสนับสนุนการพัฒนาศูนย์วิจัยเพื่อพัฒนา ท้องถิ่นอีสานตอนบน

2559
CBR-SNRU #1

- โครงการวิจัยสามารถสร้างองค์ความรู้เพื่อการแก้ไขปัญหา ของชุมชน จำนวน 5 โครงการ
- ต่างอยโมเดล “แก้ปัญหาชุมชนแบบมีส่วนร่วม เริ่มที่ชุมชน ดำเนินการโดยชุมชน เพื่อชุมชน”

ปัญหาและความต้องการ

ในอดีตเขตพื้นที่ภาคอีสาน เป็นพื้นที่หนึ่งที่มีสภาพปัญหาความยากจน มีความเหลื่อมล้ำทางสังคม ส่งผลให้คนในชุมชนละถึ้นฐานตนเองมุ่งสู่การทำงานในเมือง เพื่อโอกาสในการดำรงชีพ ที่ดีขึ้นมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีอุดมการณ์และ **ปณิธานของ “ราชภัฏ”** เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองและสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีตามหลักวิถีพอเพียง โดยสร้างความเข้มแข็ง เกิดการพัฒนาอย่างมั่นคงและยั่งยืนของชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การดำเนินงานและผลการดำเนินงาน

▶ การเผยแพร่งานวิจัยและบริการวิชาการ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ส่งผลให้เกิดหมู่บ้านราชภัฏ ทำให้คนในชุมชนท้องถิ่นได้รับการพัฒนาศักยภาพ สามารถพึ่งพาตนเองได้ และชุมชนมีความเข้มแข็งมั่นคง

▶ เกิดองค์ความรู้ยู่คู่ชุมชน นำไปสู่การสร้างคน สร้างการเรียนรู้ สร้างการเปลี่ยนแปลงในชุมชน เพื่อสร้างสังคมแห่งความรู้ สู้สังคมปัญญา ด้วยนวัตกรรมการวิจัยเพื่อชุมชน เป็นส่วนสำคัญในการสร้างความเข้มแข็ง เกิดเครือข่ายและความร่วมมือของชุมชนสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

▶ การบูรณาการพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัย การวิจัย บริการวิชาการ การเรียนการสอน การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาร่วมกับชุมชน ในรูปแบบ **“ต่างอย โมเดล”** บนพื้นที่อำเภอต่างอยจังหวัดสกลนคร เพื่อการส่งเสริมพัฒนา และแก้ไขปัญหาในด้านการศึกษา เศรษฐกิจและสังคม วัฒนธรรม สุขภาพ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

▶ เกิด **“ชุมชนต้นแบบ”** เพื่อการพัฒนาต่อยอดการดำเนินงานขยายผลสู่ชุมชนใกล้เคียง

การบูรณาการความร่วมมือ

การบูรณาการความร่วมมือ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในพื้นที่ เช่น

- ▶ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- ▶ มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
- ▶ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
- ▶ องค์การบริหารส่วนตำบลต่างๆ
- ▶ สำนักงานชลประทานน้ำที่ 5
- ▶ อำเภอต่างๆ

การต่อยอดในอนาคต

การขยายพื้นที่การวิจัยและบริการวิชาการเชิงพื้นที่ ก่อเกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ ซึ่งเป็นชุมชนนักปฏิบัติที่มีการจัดการความรู้ในชุมชน ผ่านกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง สามารถยืนบนฐานของความมั่นคงมั่งคั่ง ยั่งยืน และลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

‘คราม’ ภูมิปัญญาไทย ความภูมิใจสู่สากล

ปัญหาและความต้องการ

ผ้าย้อมครามเป็นผลิตภัณฑ์
ของชุมชนท้องถิ่นสกลนครที่เกิดจาก
การสั่งสมภูมิปัญญามาตั้งแต่สมัย
บรรพบุรุษ เกือบทุกครัวเรือนในสมัย
อดีตจะผลิตผ้าย้อมครามใช้เอง ด้วย
คุณลักษณะสีสวย ไม่ตกสี หาง่าย แต่
ด้วยการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยที่มีผ้า
สมัยใหม่ผลิตด้วยระบบอุตสาหกรรม
เน้นความสะดวก รวดเร็ว ราคาถูก
สีสวย ลวดลายแปลกตา ทำให้ความ
นิยมของผ้าย้อมครามเริ่มลดน้อยลง
ไปเรื่อย ๆ และกำลังจะสูญหายไปจาก
ชุมชน

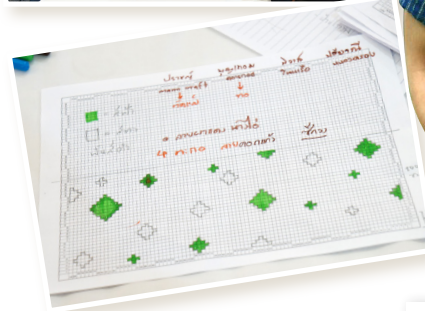
การดำเนินงาน

เมื่อปี พ.ศ. 2540 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้เริ่มมีการฟื้นฟูผ้าย้อมคราม ซึ่งเกิดจากความสนใจของนักวิจัยและความร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่น มีการศึกษาสีครามอย่างจริงจัง และได้วางเป้าหมายในการศึกษาวิจัยและบริการวิชาการเพื่อฟื้นฟูและยกระดับผ้าย้อมครามเป็นช่วงระยะเวลาดังนี้

▶ **ต้นทาง** ศึกษาลักษณะเฉพาะของคราม บริบทของพื้นที่ วิทยาศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรม ประเด็นศึกษาวิจัย ได้แก่ พันธุ์คราม สีย้อมจากคราม เทคนิคการย้อมด้วยสีคราม เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตสีคราม

▶ **กลางทาง** พัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามให้มีความหลากหลาย ตอบสนองความต้องการของตลาด เช่น การออกแบบและพัฒนาลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ แปลกใหม่ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย การพัฒนาความรู้การผลิตเพื่อสุขภาพและความงาม

▶ **ปลายทาง** การจัดทำฐานข้อมูลลายผ้า การพัฒนาภูมิปัญญาหัตถกรรมผ้าย้อมคราม การส่งเสริมการขายสินค้า วัฒนธรรม การสืบสานภูมิปัญญาครามสู่ลูกหลาน การบูรณาการสู่การเรียนการสอน การสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มผู้ผลิต ระบบการผลิตที่ได้มาตรฐานเพื่อยกระดับคุณภาพของสินค้า

ผลการดำเนินงาน

จากการดำเนินงาน 20 ปีที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พัฒนางานวิจัยและบริการวิชาการด้านครามในพื้นที่ ก่อให้เกิดองค์ความรู้ริบทต่าง ๆ ของครามดังนี้

- องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรม
- กระบวนการ เทคนิค เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับคราม
- สร้างความเป็นอัตลักษณ์ของสกลนคร
- สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ผ้าครามธรรมชาติสกลนคร
- รูปแบบของการสืบสานภูมิปัญญาการผลิตผ้าย้อมคราม
- ผลิตภัณฑ์จากครามเพื่อสุขภาพและความงาม

ปัจจุบันผ้าย้อมครามเป็นผ้าที่ได้รับความนิยมทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีการรวมกลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการผ้าย้อมครามในจังหวัดสกลนครมากกว่า 150 กลุ่ม สร้างรายได้ให้กับชุมชนและจังหวัดสกลนครมากกว่า 500 ล้านบาทต่อปี

การบูรณาการความร่วมมือ

1. สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
2. สภาวิจัยแห่งชาติ
3. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสกลนคร
4. สำนักงานอุตสาหกรรมภาค 4 ขอนแก่น
5. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสกลนคร
6. สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสกลนคร
7. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตสกลนคร
8. หอการค้าสกลนคร (มหาวิทยาลัยศิลปากร)
9. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ สกลนคร
10. สำนักงานมาตรฐานอุตสาหกรรม กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
11. สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ

การต่อยอดในอนาคต

1. นวัตกรรมเครื่องมือที่ผ่อนแรง ลดเวลา และควบคุมสิ่งแวดล้อมของปฏิกิริยาเคมี
2. ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพและความงามสู่ระดับอุตสาหกรรม
3. สร้างหลักสูตรครุศาสตรศึกษา ในระดับปริญญาตรี
4. สร้างชุมชนความและสี่ธรรมชาติ เสมือนพิพิธภัณฑ์ที่มีชีวิต
5. เผยแพร่องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อคุณภาพและความน่าเชื่อถือของผลิตภัณฑ์ในตลาดสากล

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ “๒ ทำ ๑ ชั่ง ๑ ดอน”

ราชภัฏกับการพัฒนา หนองหาร สกลนคร

ปัญหาและความต้องการ

หนองหารเป็นหนองน้ำขนาดใหญ่อันดับ 2 ของประเทศไทย มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 123 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 77,016 ไร่ เป็นแหล่งอาหาร โดยเฉพาะปลาและสัตว์น้ำเป็นโปรตีนราคาถูกของชาวบ้าน ปัญหาสำคัญของหนองหารคือ สภาพสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะสาหร่ายและวัชพืชที่ปกคลุมพื้นที่หนองหารบนผิวน้ำและใต้น้ำกว่าร้อยละ 50 ของพื้นที่ ดังนั้นประชาชนในพื้นที่จึงมีความต้องการแก้ปัญหาวัชพืช ปิดชายฝั่งและสามารถนำสัตว์จรเข้าออกหนองหารได้

การดำเนินงาน

จากการศึกษาของศูนย์หนองหารศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร พบว่า บริเวณบ้านน้ำพุ ตำบลบ้านแป้น อำเภอโพนนาแก้ว จังหวัดสกลนคร ประสบปัญหาวัชพืชปิดรอบชายฝั่งบริเวณหมู่บ้าน ทำให้ชาวบ้านไม่สามารถนำเรือออกไปทำการประมงได้สะดวก ปี พ.ศ. 2557 ทางศูนย์หนองหารศึกษาจึงบูรณาการร่วมกับชุมชนบ้านน้ำพุ และองค์กร สหภาพสากลว่าด้วยการอนุรักษ์ (IUCN) จัดทำโครงการพัฒนาหนองหาร “เกษตรลอยน้ำ” (Inle Model) ด้วยการนำแกนนำชุมชนเดินทางไปศึกษาและเรียนรู้ภูมิปัญญาของประเทศเพื่อนบ้านในการทำแปลง “เกษตรลอยน้ำ” ณ ทะเลสาบอินเล (Inle Lake) ประเทศพม่า และ ปี พ.ศ. 2558 จึงบูรณาการกับโครงการพัฒนาหนองหารร่วมกับ

ประมงจังหวัดสกลนคร และได้รับงบประมาณ จากกลุ่มยุทธศาสตร์ จังหวัดสกลนคร ดำเนินการดังนี้

- ศึกษาสำรวจองค์ความรู้และวิถีชีวิตของชุมชนทั้งทาง ด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
- จัดทำประชาคมหมู่บ้านกับกลุ่มเป้าหมายและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย
- อบรมเชิงปฏิบัติการ “เกษตรลอยน้ำ” ศึกษาดูงาน ชุมชนเข้มแข็งด้านการเกษตรและการท่องเที่ยว
- สรุปลอบทบเรียนเป็นงานวิจัยไทบ้าน

ผลการดำเนินงาน

ชุมชนรอบริมหนองหารได้รับการแก้ไขปัญหาวัชพืชปิดทางเข้า-ออกเรือ และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้นทั้งนี้ ศูนย์หนองหารศึกษาได้บูรณาการงานยุทธศาสตร์จังหวัดสกลนคร รวมทั้งกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของมหาวิทยาลัยกับ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนสอดคล้องกับเป้าหมายและยุทธศาสตร์ของชาติที่เน้นท้องถิ่น “มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน” ทั้งนี้โครงการแปลงเกษตรลอยน้ำบ้านน้ำพุ นำไปสู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ “2 ท่า 1 ช่ง 1 ดอน” อันเป็นเส้นทางท่องเที่ยวแห่งใหม่ของจังหวัดสกลนคร นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดความเชื่อมโยงในการพัฒนาศักยภาพของพื้นที่กับชุมชนอื่นๆ โดยรอบริมฝั่งหนองหาร จังหวัดสกลนคร

การบูรณาการความร่วมมือ

- ▶ สหภาพสากลว่าด้วยการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (IUCN)
- ▶ ประมงจังหวัดสกลนคร
- ▶ เกษตรจังหวัดสกลนคร
- ▶ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแป้น
- ▶ ท้องเที่ยวและการกีฬาจังหวัดสกลนคร
- ▶ สำนักงานจังหวัดสกลนคร

การต่อยอดในอนาคต

1. ขยายผลโครงการเกษตรลอยน้ำเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดสกลนคร
2. ขยายผลโครงการเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้พื้นที่ชุ่มน้ำหนองหาร จังหวัดสกลนคร
3. ศึกษาริวิจัยเพื่อขยายผลปลูกพืชสมุนไพรในแปลงเกษตรลอยน้ำ
4. จัดทำพิพิธภัณฑ์ประมงพื้นบ้านของชุมชนหนองหาร

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

อพ.สธ. มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้เข้าร่วมสนองพระราชดำริใน โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ซึ่งมีการดำเนินงาน ภายใต้กรอบการดำเนินงานตามแผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ 5 ปี ปีที่หก (ตุลาคม 2559 - กันยายน 2564) โดยมีกิจกรรม 8 กิจกรรมที่อยู่ภายใต้ 3 กรอบการดำเนินงาน และ 3 ฐานทรัพยากร ได้แก่ ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา หนึ่งในกิจกรรมที่ทางโครงการได้ดำเนินการคือ การสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพบริเวณหนองหาร เพื่อรวบรวมไว้จัดทำฐานข้อมูล ทรัพยากรท้องถิ่น

ในฐานะของมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาชุมชนท้องถิ่น มหาวิทยาลัยได้ทำงานร่วมกับ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นั่นคือ เทศบาลนครสกลนคร รวมทั้งโรงเรียนในสังกัด เทศบาลนครสกลนคร เพื่อดำเนินการศึกษาสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพที่ ดอนสวรรค์และรอบหนองหาร อาทิ การสำรวจสาหร่ายขนาดใหญ่ที่สามารถนำมารับประทานได้ การสำรวจเห็ดและการหาคุณค่าทางโภชนาการของเห็ด การสำรวจพรรณไม้ และแมลงในดอนสวรรค์ การศึกษาชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ต่างถิ่นที่คุกคามในหนองหาร รวมทั้งการสำรวจสาหร่ายพิษในหนองหาร และการเก็บรวบรวมข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น โดยใช้ 9 ใบบางของ อพ.สธ. เป็นต้น

ผลจากการดำเนินงานสามารถนำมาจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่นในเขต เทศบาลนครสกลนครได้ ทั้งยังนำผลการศึกษามาสู่การบูรณาการกับการเรียนการสอน และวิจัยต่อไป

ปัญหาและความต้องการ

ที่ผ่านมาปัญหาน้ำท่วมและภัยแล้งที่เกิดขึ้นทุกปียังคงเป็นปัญหาต่อประชาชนในหลายพื้นที่ จากการสำรวจพบว่าชาวบ้านบริเวณโดยรอบหนองหารจะได้รับผลกระทบ ในการจัดการการระบายน้ำในช่วงที่ฝนตกหนักทำให้ปริมาณน้ำในแหล่งน้ำหนองหารเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลให้ระบายน้ำออกไม่ทันและทำให้เกิดน้ำท่วมนาข้าวที่อยู่บริเวณที่ลุ่มใกล้กับแหล่งน้ำหนองหารเสียหาย ทั้งนี้หากระบายน้ำออกมากเกินไปก็จะเกิดน้ำท่วมพื้นที่เกษตรกรรมของชุมชนที่อยู่ด้านท้ายน้ำเช่นเดียวกัน

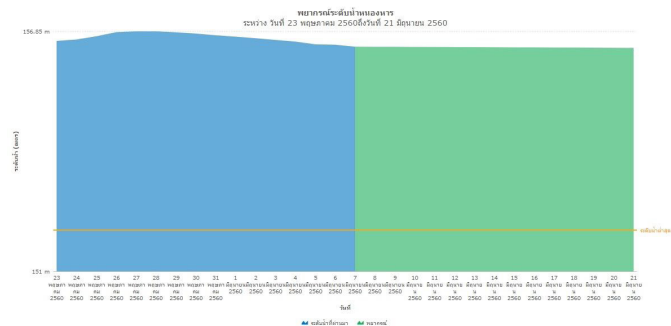
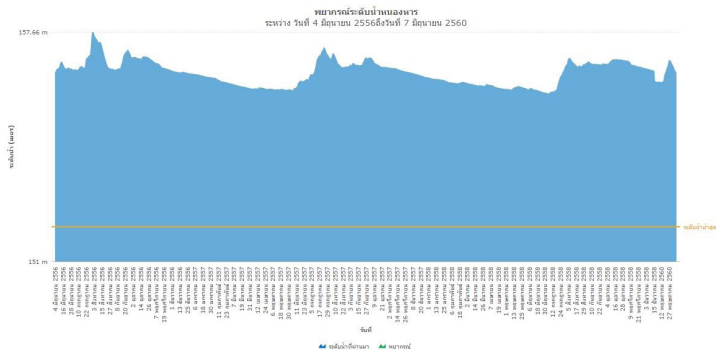
การดำเนินงาน

ศูนย์หนองหารศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้ดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพื่อหาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณน้ำในหนองหาร เช่น ปริมาณน้ำฝน ปริมาณน้ำไหลเข้า ระดับการเปิดปิดประตูระบายน้ำ อัตราการระเหยของน้ำ เป็นต้น เพื่อสร้างตัวแบบการพยากรณ์และได้ดำเนินการพัฒนาโปรแกรม Simulator เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำหนองหารโดยการพยากรณ์และการจำลองสถานการณ์น้ำหนองหารโดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งเป็นการจำลองกราฟระดับน้ำหนองหารจากการพยากรณ์ล่วงหน้า

หนองหาร Simulator

โครงการพัฒนาเว็บไซต์และโปรแกรม Simulator เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำหนองหารโดยการพยากรณ์และการจำลองสถานการณ์น้ำหนองหาร

ผลการดำเนินงาน

จากการพัฒนาโปรแกรมดังกล่าวทำให้ได้ต้นแบบการพยากรณ์ที่สามารถนำมาใช้พยากรณ์ระดับน้ำในหนองหารได้และสามารถแสดงผลในรูปแบบของกราฟเพื่อแสดงแนวโน้มปริมาณน้ำหนองหารล่วงหน้า

การต่อยอดในอนาคต

โครงการต่อเนื่องในระยะที่สองจะปรับปรุงประสิทธิภาพการพยากรณ์ให้มีความแม่นยำมากขึ้น และปรับปรุงรูปแบบการแสดงผลให้สอดคล้องกับการใช้งานจริงของแต่ละหน่วยงาน เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

การบูรณาการความร่วมมือ

โครงการฯ ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ เช่น ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดสกลนคร โครงการชลประทานสกลนคร สำนักชลประทานที่ 5 และกรมอุตุนิยมวิทยา ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการให้ข้อมูลซึ่งนำมาใช้สำหรับการพยากรณ์และรูปแบบการแสดงผลข้อมูล

โครงการพัฒนาการท่องเที่ยว
โดยชุมชนรอบอนุสาวรีย์

ปัญหาและความต้องการ

หนองหาร สกลนคร เป็นหนองน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในภาคอีสาน มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และสวยงามเหมาะกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวแต่พบปัญหาคือ ชุมชนโดยรอบหนองหารยังขาดความรู้และความเข้าใจในด้านการบริหารจัดการทรัพยากรให้เป็นระบบเพื่อรองรับและส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง ประกอบกับการทำงานซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและเอกชนโดยขาดการศึกษาหารือร่วมกันก่อนถึงการดำเนินงานที่ผ่านมา จึงทำให้การทำงานไม่สัมพันธ์กับความต้องการของชุมชน และสิ่งที่เป็นความต้องการของชุมชนคือการส่งเสริมและพัฒนาด้านการท่องเที่ยวหนองหารทั้งทางธรรมชาติ วัฒนธรรมและวิถีชีวิตอย่างต่อเนื่องพื้นที่เกษตรกรรมของชุมชนที่อยู่ด้านท้ายน้ำเช่นเดียวกัน

การดำเนินงาน

การดำเนินงานที่ผ่านมา คือการสำรวจทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวรอบหนองหารเพื่อทราบและเข้าใจบริบท จากนั้นออกแบบรูปแบบการพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนมีการอบรมให้ความรู้เรื่องการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ จึงนำคณะตัวแทนชุมชนไปศึกษาการท่องเที่ยวชมชุมชนต้นแบบที่มีบริบทคล้ายคลึงกันกับชุมชนรอบหนองหารและมีการจัดการการท่องเที่ยวที่ประสบผลสำเร็จและมีความก้าวหน้า เกี่ยวกับด้านการบริการแพ การบริการอาหารบนแพ ณ ห้วยกระติง อ.เมือง จ.เลย และศึกษาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านไผ่ดำ ซึ่งชุมชนเป้าหมายได้นำความรู้กลับมาพัฒนาพื้นที่ตนเองเพิ่มเติม เช่น ระเบียบการจัดการแพริมหนองหารบ้านแป้นให้ดีขึ้น แต่ละชุมชนเตรียมพื้นที่เพื่อจัดทำลานวัฒนธรรมเพื่อใช้เป็นพื้นที่แสดงผลผลิตภัณฑ์ กิจกรรมชุมชนในการรองรับนักท่องเที่ยวและพื้นที่อนุรักษ์พร้อมกัน

ผลการดำเนินงาน

ชุมชนต้นแบบ รอบหนองหาร ได้แก่ ชุมชนบ้านท่าวัด ชุมชนบ้านน้ำพุ ชุมชนบ้านแป้น และ อบต.ดงมะไฟ มีความรู้ความเข้าใจบริบทและสภาพปัจจุบันของชุมชนตัวเอง เพื่อนำมาวางแผนการพัฒนา รูปแบบการท่องเที่ยวให้สามารถบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนได้ ชุมชนเข้าใจรูปแบบงานด้านการท่องเที่ยวของตนเองเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เห็นภาพการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนชัดเจนมากขึ้น ท่องเที่ยวที่จัดขึ้น ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี รวมทั้งได้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อการปรับปรุงการท่องเที่ยวของ 4 ชุมชนต้นแบบให้สามารถดำเนินการด้านการท่องเที่ยว สามารถบริหารจัดการและรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดสกลนครได้ในอีกรูปแบบที่เป็นการท่องเที่ยวทางเลือก

การต่อยอดในอนาคต

เพื่อให้ชุมชนทราบผลจากการดำเนินของตนเองภาพรวม จึงได้มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น โดยเชิญทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทดลองเป็นนักท่องเที่ยว จำนวน 40 คน ร่วมกิจกรรม “Press Trip” ตามเส้นทางท่องเที่ยวที่จัดขึ้น ซึ่งได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี รวมทั้งได้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อการปรับปรุงการท่องเที่ยวของ 4 ชุมชนต้นแบบให้สามารถเนิมนการด้านการท่องเที่ยวสามารถบริหารจัดการและรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดสกลนครได้ในอีกรูปแบบที่เป็นการท่องเที่ยวทางเลือก ซึ่งการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบหนองหารที่พบในปัจจุบัน คือ

1. การท่องเที่ยวชมทัศนียภาพความงามของหนองหารทางเรือ
2. การชมวิถีชีวิตชุมชนรอบหนองหาร
3. การศึกษาวิถีวัฒนธรรมชุมชนชาติพันธุ์อู้อี
4. การท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวชุมชนใกล้เคียงเพื่อให้เกิดความยั่งยืนร่วมกันแบบองค์รวม

เกษตรคุณค่าเพิ่ม

ปัจจุบันเกษตรกรต้องเผชิญกับปัจจัยที่ท้าทายด้าน ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ผลผลิตตกต่ำและความปลอดภัยอาหาร ด้วยเหตุนี้ คณะเทคโนโลยีการเกษตร ซึ่งประกอบด้วยสาขาวิชาสัตวศาสตร์ พืชศาสตร์ ประมง และเทคโนโลยีการอาหาร ในฐานะหน่วยงานการศึกษาจึงได้พัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมสมดุลงานที่สร้างขึ้นจากฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นขับเคลื่อนด้วยวิชาการตามสมัย เพื่อให้ได้องค์ความรู้และนวัตกรรมที่เหมาะสมสามารถแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำ โดยวางแผนเป้าหมายในการวิจัยและบริการวิชาการเพื่อดำเนินการกับความท้าทาย 3 ประการให้สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ส่งเสริมการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ดังนี้

ด้านปศุสัตว์ ดำเนินการศึกษาและวิจัยแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านรูปแบบมาตรฐานฟาร์มโคขุน (โคเนื้อ) ซึ่งเป็นหนึ่งยุทธศาสตร์หลักของกลุ่มจังหวัด ให้กับสหกรณ์การเลี้ยง ปศุสัตว์ กรป.กลางโพนยางคำ จำกัดและสหกรณ์การเกษตรหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร และศึกษาวิจัยกลยุทธ์การจัดการอาหารหยาบเชิงบูรณาการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคนมเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับสหกรณ์โคนมวาริชภูมิ สหกรณ์โคนมภูพาน และศูนย์รวมนมสถานีวิจัยและทดสอบพันธุ์สัตว์สกลนครตามพระราชดำริ การดำเนินงานที่ผ่านมาทำให้ฟาร์มโคของเกษตรกรเข้าสู่ระบบการผลิตอาหารที่มีมาตรฐาน และมีศักยภาพในการแข่งขันได้

ด้านการผลิตพืช ดำเนินการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตพืชที่มีลักษณะเฉพาะทำการเกษตรในแปลงขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด การผลิตอ้อยอินทรีย์ การผลิตข้าวแบบใช้น้ำน้อยโดยเทคนิคปลูกข้าวต้นเดียว การสร้างชีวิตอินทรีย์ในท้องถื่นเพื่อป้องกันและกำจัดศัตรูพืชแทนการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ถ่ายทอดเทคโนโลยีผ่านกิจกรรมฝึกอบรมและพัฒนาการใช้ไตรโคเดอร์มาในนาข้าว การดัดแปลงการใช้กับดักแมลงศัตรูพืช และพัฒนาการเลี้ยงไส้เดือนดิน และน้ำหมักมูลไส้เดือน ในพื้นที่อำเภอต่างอย และพื้นที่อื่น ๆ ในกลุ่มจังหวัดฯ เป็นต้น นอกจากนี้ได้พัฒนาเทคโนโลยีการเกษตรสำหรับอนาคต เช่น การปลูกพืชที่ไม่ใช้ดิน การดำเนินงานที่ผ่านมาองค์ความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดเกษตรกรสามารถนำไปใช้ได้จริงและสามารถช่วยเหลือตัวเองได้

ด้านการแปรรูป

ดำเนินการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลผลิตทาง การเกษตรด้วยการพัฒนาเป็นสารพิษเคมีพร้อมใช้ด้วยวิธีห่อหุ้มสาร สำคัญเพื่อรองรับยุทธศาสตร์เมืองสมุนไพร-มหานครแห่งพุทธาเขต ของจังหวัดสกลนคร พัฒนาผลิตภัณฑ์ผงนวัตชนิดละลายน้ำโดยได้รับ การสนับสนุนจากสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การ มหาชน) พัฒนาลูกผลิตภัณฑ์จากวัตถุดิบพื้นถิ่น เช่น ข้าวอาจ ข้าวเม่า ข้าวก่ำ ตะคร้อ หมอน และมะเขือเทศ ร่วมกับ บริษัท ดอยคำ ผลิตภัณฑ์อาหาร จำกัด พัฒนาลูกสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตผลอยได้ จากสหกรณ์การเลี้ยงปลุสัตว์ กรป.กลางโพนยางคำ จำกัด และพัฒนา ผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปในรูปแบบผลิตภัณฑ์ปรุงรสสุกแซ่เยือกแข็ง การดำเนินงานที่ผ่านมาโรงงานต้นแบบอุตสาหกรรมเกษตรสามารถ ส่งมอบกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ต้นแบบให้กับผู้ประกอบการเพื่อนำไป ผลิตในเชิงพาณิชย์ และถ่ายทอดเทคโนโลยีผ่านกิจกรรมฝึกอบรม และพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์ใส่กรอบปลา บ้านจอมแจ้ง อำเภอก โพนนาแก้ว เป็นต้น

ด้านการประมง ดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมระบบการเลี้ยงปลา ในระบบความหนาแน่นสูงที่ใช้ใช้น้ำน้อย ด้วยระบบการเลี้ยงปลาร่วมกับ การปลูกพืชในระบบหมุนเวียน (aquaponic) และระบบการเลี้ยงปลา ด้วยตะกอนจุลินทรีย์ (biofloc) เพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุที่นิยมบริโภค ปลาที่มีคุณภาพสูง ร่วมกับ บริษัทประชารัฐรักสามัคคี สกลนคร วิสาหกิจเพื่อสังคม จำกัด ถ่ายทอดเทคโนโลยีผ่านกิจกรรมฝึกอบรม และพัฒนาการการเลี้ยงปลานิลในระบบไบโอฟลอคที่เป็นมิตรต่อสิ่ง แวดล้อมในพื้นที่อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร เป็นต้น

การบูรณาการความร่วมมือ

มหาวิทยาลัยมีการประสานและทำงานร่วมกันกับภาคีเครือข่ายในการขับเคลื่อนกิจกรรมยกระดับประสิทธิภาพการผลิตความปลอดภัยอาหาร กับหน่วยราชการ ส่วนภูมิภาคในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตลอดจนสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้ง 3 แห่งในจังหวัดสกลนคร ภาคประชาชนมีความร่วมมือกับเครือข่ายเกษตรกรผู้เลี้ยงโคบ้านท่าเยียม และกลุ่มเกษตรกรในอำเภอต่างๆ และในภาคประชาสังคมมีความร่วมมือกับบริษัทประชารัฐรักสามัคคี สกลนคร วิสาหกิจเพื่อสังคม จำกัด

การต่อยอดในอนาคต

1. พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตโคขุนโดยใช้รูปแบบมาตรฐานโคขุนโพยงคำ
2. การพัฒนาประสิทธิภาพการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เพื่อลดต้นทุนการผลิต
3. พัฒนาผลิตภัณฑ์ชีวภัณฑ์จากพันธุกรรมพื้นถิ่น
4. สร้างชุมชน/กลุ่มเกษตรกรต้นแบบเกษตรปลอดภัย
5. การผลิตสารพิษเคมีพร้อมใช้เพื่อจำหน่ายในเชิงพาณิชย์

การพัฒนาท้องถิ่น

ปณิธานราชภัฏสกลนคร

- ที่ปรึกษา : นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
 ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
 อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
 รองอธิการบดีทุกสายงาน
 ผู้อำนวยการสำนัก สถาบัน
- ข้อมูลโดย : สถาบันวิจัยและพัฒนา
 คณะครุศาสตร์
 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
 คณะวิทยาการจัดการ
 คณะเทคโนโลยีการเกษตร
 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
 สถาบันภาษา ศิลปะและวัฒนธรรม
 ศูนย์หนองหารศึกษา
 โรงเรียนวิจิตรธรรมแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
 กองนโยบายและแผน สำนักงานอธิการบดี
- ออกแบบและจัดทำ : งานสารสนเทศและเผยแพร่งานวิจัย
 สถาบันวิจัยและพัฒนา
- พิมพ์ที่ : สมศักดิ์การพิมพ์